mangelfuldt ventileret, at Opholdet i dette Arbejdslokale er skadeligt for Sundheden.

Netop i Øjeblikket, hvor en Række Køkkener yderligere forringes, idet Køkkenskorstenen med dens for Ventilationen saa vigtige Emrør nedrives — eller i nye Huse slet ikke opføres —, og idet de almindelige Komfurer, der dog gjorde det muligt i kolde Perioder at opvarme Køkkenet, erstattes med Gaskomfurer uden Aftræk til nogen Skorsten, turde det være af Betydning, at de Kvinder, der skal arbejde i vore Køkkener, lærte at skelne mellem gode og slette Arbejdsrum.

Og hvorledes er det muligt at forene sundhedsmæssig Behandling af Næringsmidlerne med billigt Indkøb, naar det slette, mørke, ikke ventilerede Spiseskab og den manglende Saltekælder forbyder at købe mere end et enkelt Maaltid ad Gangen. Husmoderens Blik for disse elementære Forhold er — hvad de talrige slette Spisekamre viser — meget lidt udviklet, og her burde Undervisningen i Skolekøkkenet træde vejledende til.

Lærebogen begynder meget rigtigt med at fremhæve, at vi spiser for at skaffe vort Legeme *Varme og Arbejdskraft*, men Spørgsmaalet om, *hvormegen* Varme (Arbejdskraft) der er i de enkelte Grupper af Næringsmidler og i de forskellige almindelige Retter, forbigaas helt, idet Læseren i en lille Anmærkning nederst Side 2 angaaende dette dog ikke helt uvigtige Forhold henvises til nogle Opgaver i en tidligere udkommen Regnebog.

I den her nævnte Anmærkning angives en voksen, arbejdende Mands daglige Fedtforbrug til 50 til 60 Gr., medens Erfaringen dog for længe siden har vist, at her i Landet er dette Forbrug omkring 100 Gram.

Lærebogens Forfatterinder har efter mit Skøn noget forset sig paa Betydningen af den detaillerede, procentvise Sammensætning af Næringsmidlerne. For 5 Gryn- og Melsorters Vedkommende meddeles der saaledes 30 Procenttal alle med første Decimal, medens 2 afrundede hele Tal her var mere end nok Ballast af Kundskab i enhver Lærebog, selv i en Lærebog for Viderekomne. Noget lignende gælder ogsaa for de andre anførte Procenttabeller.

Medens Smørerstatningen omtales indgaaende, nævnes de nu mere og mere benyttede og ogsaa af Loven til privat Brug tilladte Sukkererstatninger (Saccharin og lign.) slet ikke.

Hvorfor tilskrives der de »skattefri« Ølsorter en »stor Næringsværdi«? Hverken procentvis eller økonomisk er dette Udtryk her rigtig træffende, idet Forholdet — hvad Benyttelsen af den omtalte Regnebog hurtig vil vise — dog er det, at »skattefrit« Øl i al Almindelighed er et i Forhold til sit ringe Indhold af Varmeenheder (Arbejdskraft) endog ret dyrt Næringsmiddel.

Hvorfor indføre et nyt Maal for Indholdet af en Spiseskefuld og af en Teskefuld. Ved en Udmaaling af flydende Lægemidler er her i Landet i mange Aar regnet med 15 og 5 Gram — ikke som i denne Lærebog med 20 og 6⅔ Gram.

Paul Heiberg.

Det seksuelle Spørgsmaal i Hjem og Skole.

—o—

Under denne Titel har Kommunelærerinde Frk. Elna Panduro skrevet en fortrinlig lille Bog med Illustrationer til Teksten.

Hensigten med Bogen er, siger Forf. i sin Fortale, at give Hjem og Skole en kortfattet Vejledning til Undervisning i nævnte Emne.

Det er lykkedes paa en særdeles tiltalende Maade, og for den, der har Lyst til at fordybe sig videre i Emnet, angives flere Kilder.

Ved Eksempler fra Plante- og Dyrelivet paaviser Forfatteren Fællesskabet og Forskelligheder i Forplantningslivet, glider derefter paa en let og naturlig Maade over til at fortælle om Menneskets Kønsliv og det ethiske Moment i dette.

Bogen søger at aabne de unges Øjne for Fordelene og Lykken ved at leve et sædeligt rent Liv og de ulykkelige Følger, det løsslupne Kønsliv har, viser de forfærdelige Sygdomme med de uberegneligste Virkninger, som kønslig Udskejelse næsten altid medfører. Mod den hvide Slavehandel advares den unge Pige, gives Raad og Vink til Bevarelsen af et rent Liv.

Forfatteren peger med ideelt Blik paa det ophøjede i Ægteskabet og det store, hellige Ansvar, der er forbundet med at sætte et Barn ind i Tilværelsen, det Hensyn Barnet har Krav paa, medens det endnu er Foster og siden.

Bogen er skrevet i et let og naturligt Sprog, saaledes som Forf. tænker sig det talt til Børn og helt unge — dog vilde det fremme Velklangen, hvis Ordet *forkert* i senere Udgaver blev ombyttet med et mere dansk Ord.

Bogen kan blive en god Ledetraad for den, der med Finhed og Takt vil tage Undervisningen op i dette vigtige Emne. Den fortjener en Plads i hvert Hjem og Skole.

Svendborg, den 15. Aug. 1913.

Anna Jagd.

Tvungen eller frivillig.

—:—

Flere Formænd, der i Vinter sendte Svar paa Horsenskredsens Opfordring, bad mig om at give dem Underretning om Sagens Forløb. Da jeg ikke vel kan faa Tid at svare hver enkelt, vil jeg gerne have Plads for en lille Redegørelse her i Bladet. Vi sendte altsaa den lille trykte Opfordring til alle Dansk Kvindesamfunds Kredse. Vi modtog Svar fra ca. Halvdelen; af disse var enkelte helt for den tvungne Undervisning, flere forholdt sig overvejende, 30 Kredse sluttede sig til os, deraf de 24 enstemmigt. Ved et Distriktsmøde i Horsens blev der saa forhandlet om, hvad vi skulde gøre ved disse Underskrifter, og der blev paalagt mig at skrive en Artikel i „Kv. og Samf." og deri offentliggøre de Kredses Navne, der protesterede mod tvungen Undervisning. Dette gjorde jeg og indsendte det til Kv. og Samf. otte Dage før det skulde udgaa, men fik til Svar, at det var kommen for sent, man tilbød mig at læse Artiklen højt, naar Sagen kom til Forhandling i Rønne, og da det var umuligt for mig selv at komme der, tog jeg mod Tilbudet, og sendte Artiklen tilbage. Den blev ikke læst op, man nøjedes med at læse Listen over Kredsenes Navne.

Resultatet ser saaledes temmelig fattigt ud, men vi fortryder dog ikke, at vi rejste Sagen, da vi maaske herved har bidraget lidt til, at Spørgsmaalet, „tvungen eller frivillig", er bleven drøftet lidt grundigere, end det ellers vilde være sket. Maa jeg med det samme sige lidt om vore Grunde.

Der er for Tiden her i Landet, og maaske ogsaa i andre Lande, to fremskridtsvenlige Retninger, der begge søger hver paa sin Vis at forbedre Samfundet; den ene vil jeg kalde den sociale, det er den Retning, der, hvad enten den kalder sig Socialisme eller noget andet, vil, at alt skal overgaa til Staten, at Staten skal gribe ind alle Steder, der i ethvert Barn først og fremmest ser en vordende Samfundsborger, som det gælder om, at Staten, saa hurtig som mulig, kan faa fat i, for at han kan blive slebet til, saa at han kan komme til at passe ind i den store Statshusholdning. Den an-